

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-61>

УДК 330.341.1:338.2:338.45:330.3

Рожок Сергій Володимирович

аспірант,

Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2882-2658>**Serhii Rozhok**

“KROK” University

СКЛАДОВІ ТА ПОКАЗНИКИ ПОТЕНЦІАЛУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

COMPONENTS AND INDICATORS OF THE POTENTIAL OF INVESTMENT AND INNOVATION SUPPORT OF ENTERPRISES IN THE FIELD OF INFORMATION TECHNOLOGY

Анотація. У статті досліджено складові та показники потенціалу інвестиційно-інноваційного забезпечення підприємств сфери інформаційних технологій. Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що загалом інноваційний потенціал є поняттям комплексним та включає сукупність складових та показників, що визначають наявність кадрових, матеріальних, фінансових, технологічних ресурсів, стан певних параметрів внутрішніх підсистем управління чи діяльності підприємства, які впливають на можливості та результати здійснення інноваційної діяльності та від сформованого інвестиційного клімату, інноваційного середовища, відповідно до цього провадження інноваційної діяльності, її ефективність, можливість реалізації розробок залежать від наявності та достатності ресурсного забезпечення самого підприємства та можливості залучити інвестиції для реалізації інноваційних проєктів.

Ключові слова: управління, інвестиційно-інноваційне забезпечення, підприємства сфери інформаційних технологій, потенціал інвестиційно-інноваційного забезпечення, складові, показники.

Summary. The article studies the components and indicators of the potential of investment and innovation support of enterprises in the field of information technology. The relevance of the research topic is due to the fact that, in general, innovation potential is a complex concept and includes a set of components and indicators that determine the availability of human, material, financial, technological resources, the state of certain parameters of internal subsystems of management or enterprise activity, which affect the opportunities and results of innovation activities and on the formed investment climate, innovation environment, in accordance with this The implementation of innovative activities, its efficiency, the possibility of implementing developments depend on the availability and sufficiency of resource provision of the enterprise itself and the ability to attract investments for the implementation of innovative projects. As a result of the research, an analysis was carried out and a set of indicators was substantiated for the component of the innovation potential of the enterprise, which is formed by personnel, material and technical, technological, informational, financial, marketing, organizational components, which characterize the potential of the enterprise according to its internal parameters, the component of the external investment environment and the component of the innovation climate. Summing up, it should be noted that the provision of investment and innovation activity of enterprises in general and the field of information technology in particular, is a complex of components, such as personnel, material and technical, technological, informational, financial, marketing, organizational components and indicators for these components, which characterize the innovative potential of the enterprise according to its internal parameters, indicators and opportunities that are formed in the external investment environment and innovation climate, which provide an opportunity comprehensively assess the innovation potential and identify resources and opportunities for the implementation of innovation activities, the implementation of innovation and investment projects and, in general, ensuring innovative development.

Keywords: management, investment and innovation support, enterprises in the field of information technology, potential of investment and innovation support, components, indicators.

Постановка проблеми. Впровадження інноваційної діяльності та її ефективність, можливість реалізації розробок залежать від наявності та достатності ресурсного забезпечення самого підприємства та можливості залучити інвестиції для реалізації інноваційних проєктів підприємства. Основою такого інноваційного, інвестиційного забезпечення, на думку науковців, є інноваційний потенціал, що визначається як певний рівень ресурсів та можливостей підприємства для успішного впровадження інноваційної діяльності. Інноваційний потенціал є поняттям комплексним та включає сукупність складових та показників, що визначають наявність необхідних ресурсів, стан певних параметрів внутрішніх підсистем управління чи діяльності, які впливають на можливість та результати здійснення інноваційної діяльності. Поняття інноваційного потенціалу широко та детально досліджено в працях багатьох вітчизняних науковців, що представляють різні бачення щодо його складових та показників на різні підходи в питаннях управління потенціалом та його зміцненням. Поняття інвестиційного забезпечення досліджено значно менш детально, проте в контексті інновацій та інноваційного розвитку воно найчастіше розглядається не з позицій інвестиційного потенціалу, а як інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства та відповідно, інвестиційного забезпечення можливості реалізації інвестиційно-інноваційних проєктів та програм, як конкретних підприємств так і загального галузевого, державного значення в пріоритетних цільових напрямках інноваційного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій Теоретично-методичні та науково-практичні засади інвестиційно-інноваційного забезпечення підприємств досліджено в наукових працях науковців: О. Бабини [1], Ю. Вітковського [2], В. Волощук [3], В. Геєця [4], Н. Гладинець [5], Н. Гріщенко [6], А. Гречан [7], М. Денисенко [7], В. Дикань [8], Я. Жаліло [9], В. Зубенко [8], В. Любімова [10], П. Микитюк [11], Н. Поліщук [12], О. Ястремської [13] та інші науковців.

Досліджуючи управління інвестиціями та інноваціями Ю. Вітковський зосереджує увагу на прийомах та підходах, які застосовують для управління розвитком підприємства [2]. Концептуальні засади, методологія досліджень, методичні основи, обґрунтування і впровадження управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням підприємств детально досліджені та описані у наукових працях В. Геєця [4], В. Дикань, В. Зубенко [8], Я. Жаліло, С. Архієреєва, Я. Базилока [9] та інших науковців. Так, частина науковців дотримуються термінології інвестиційно-інноваційного забезпечення підприємства, інші науковці визначають ці процеси як інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку, частина дотримується термінології інвестиційне та

інноваційне забезпечення чи навпаки інноваційне-інвестиційне забезпечення розвитку підприємств [12, 13].

Численні наукові праці присвячені зовнішнім та внутрішнім аспектам здійснення інвестиційно-інноваційного забезпечення, передусім формуванню відповідного інвестиційного середовища, привабливого інвестиційного клімату та стимулювання інноваційної активності вітчизняних підприємств. Інвестиційне середовище та його значення в залученні інвестицій та інвестиційному забезпеченні інноваційних процесів досліджували у своїх працях В. Любімов [10], М. Денисенко, А. Гречан [7].

У дослідженнях В. Волощук особливої уваги, на думку автора, потребує здійснення оцінювання інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємств [3]. Так на думку В. Любімова інвестиційне середовище може бути визначене як складне явище соціально-економічного характеру яке здійснює вплив на процеси економічного відтворення, пришвидшує або навпаки призупиняє інтеграційні процеси, рух національної економіки у світову економіку [10]. Незважаючи на значний осяг представлених наукових досліджень питання ідентифікації вивчення складових та показники потенціалу інвестиційно-інноваційного забезпечення підприємств сфери інформаційних технологій залишається малодослідженим та є актуальним для подальшого наукового вивчення.

Метою статті є дослідження, ідентифікація складових та показників потенціалу інвестиційно-інноваційного забезпечення підприємств сфери інформаційних технологій. З метою проведення дослідження було застосовано методи наукового пізнання: аналізу та синтезу, спостереження, абстрагування, формалізації, порівняння; системний та структурний підходи; процесний, комплексний та функціональний підходи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи інноваційний потенціал слід зазначити, що загалом він визначає рівень можливостей підприємства для забезпечення ефективного інноваційного розвитку і водночас, наявність всіх видів ресурсів, необхідних для забезпечення здійснення інноваційної діяльності.

В науці застосовують різні підходи до розуміння інноваційного потенціалу. Найчастіше інноваційний потенціал підприємства визначається як сукупність ресурсів та ефективність їх використання підприємством В. Волощук [3]. За іншим підходом це потенційні можливості які матиме чи має підприємство задля забезпечення інноваційного розвитку.

Зазначимо, що інноваційний потенціал є поняттям комплексним та складається з сукупності інших потенціалів складових. Водночас, сам інноваційний потенціал є складовою загального економічного потенціалу підприємства і на нього

здійснюють вплив рівень та стан потенціалів, які визначають стан інших підсистем підприємства, а саме виробничий, експортний, трудовий, природно-ресурсний та інші потенціали. Саме тому загальне розуміння потенціалу зводиться до можливості підприємством виконати поставлені перед ним завдання при максимальному використанні наявних у підприємства ресурсів та мінімальних витратах. Проте, інноваційний потенціал має відмінності, оскільки невід'ємно пов'язаний із техніко-технологічною складовою діяльності підприємства. Саме тому інноваційний потенціал характеризується економічними можливостями ефективного залучення нових технологій для забезпечення діяльності підприємства.

У дослідженнях О. Бабини вивчаються інвестиційні можливості підприємств, організацій, підприємницької діяльності загалом щодо здійснення ними інноваційної діяльності [2].

На думку І. Гріщенко, Н. Білецької, Л. Клівіденко інвестиційно-інноваційний розвиток є найбільш ефективним шляхом впровадження сучасних перетворень, необхідних для виходу із кризи, подолання кризових явищ в діяльності підприємства [6]. За дослідженням Н. Гладинець сутність інвестиційно-інноваційних процесів розвитку полягає у вивченні, узгодженні інтересів всіх учасників економічних процесів, таких як держава, підприємства та суспільство за для розвитку, розбудови необхідної для інвестиційно-інноваційних процесів інфраструктури, формування інвестиційного середовища та використання широкого кола джерел фінансування за для зростання інноваційної активності підприємств [5].

Досліджуючи складові інноваційного забезпечення слід зазначити, що найбільш поширеними є кадрові, матеріально-технічна, інформаційна складові. Таким чином, складові ресурсного потенціалу виділяються визначаючи ті види ресурсів, які їх формують [3]. За іншим підходом, що також є досить поширеним виділяють три головні складові інноваційного потенціалу, такі як ресурсна складова, внутрішня складова та результативна складова, взаємодія яких обумовлює можливість до розробки та впровадження інновацій [11]. Таким чином, поняття інноваційний потенціал як основа інноваційного забезпечення не може розглядатися лише з позицій наявності та забезпеченості ресурсами, наскільки детальним та ґрунтовним не було б представлення та врахування цих ресурсів. Мова йде про процеси та явища, які відбуваються в середині підприємства та характеризують стан його систем, а також процеси та явища, що відбуваються в зовнішньому інноваційному та інвестиційному середовищі та їх вплив на внутрішні процеси інноваційної діяльності, що реалізуються на підприємстві.

Досліджуючи зовнішні впливи на можливість підприємства здійснювати інноваційну

діяльність, його інвестиційно-інноваційне забезпечення, формування інноваційного потенціалу, слід зазначити наявність та вплив факторів зовнішнього інвестиційного середовища та інноваційного клімату. Інвестиційне середовище характеризується багатьма чинниками, які можна визначити та структурувати як певні показники які визначають зовнішні умови та можливості для здійснення інвестиційної діяльності, а також вартість та умови залучення інвестиційних ресурсів підприємствами. Водночас, ця складова визначає загалом стан інвестиційного середовища, його сприятливість до інноваційної активності підприємств. Показниками інвестиційного клімату є присутність та активність на ринку внутрішніх інвесторів. Загалом інвестиційне середовище відзначається наявністю та розвиненістю двох головних джерел інвестиційних ресурсів – внутрішніх та зовнішніх. Внутрішні інвестиційні джерела – це кошти, які надходять від підприємців, фінансових, інвестиційних фондів та в тому числі від приватних інвесторів, які мають акумулюватися у відповідних фондах, організаціях та мати можливість бути проінвестованими з метою отримання прибутку – відсотків на суму вкладених інвестицій, фінансування інноваційної діяльності підприємств, реалізацію інноваційно-інвестиційних проектів. Таким чином, внутрішні джерела інвестування – це інвестиції та інвестори, що знаходяться на внутрішньому ринку країни. Зовнішні джерела інвестування – це кошти міжнародних закордонних інвесторів – фондів, інвестиційних фінансових компаній, які заходять на внутрішній ринок країни з метою розміщення інвестицій та отримання прибутку, або ж з метою популяризації просування своєї суспільної чи благодійної діяльності, як скажімо благодійні фонди та донори, які надають гранти на проведення фундаментальних прикладних досліджень та НДДРК за певними напрямками діяльності. Втім, вони не можуть розглядатися як інвестиції, оскільки інвестування за своєю суттю є розміщенням вільного капіталу з метою його подальшого зростання, капіталізації, отримання прибутку. Показник, що характеризує активність та ефективність зовнішнього інвестування є показник можливості залучення отримання інвестицій від міжнародних фінансово-інвестиційних організацій, або можливість залучення зовнішніх міжнародних інвестицій.

Показником, який може характеризувати інвестиційне середовище є можливість залучення прямих інвесторів. Такі інвестиційні процеси здійснюються підприємством для реалізації того чи іншого інноваційного, інвестиційного проекту чи здійснення інноваційної діяльності.

Наступною зовнішньою складовою, що має безпосередній вплив на формування інноваційного та інвестиційного потенціалу підприємства є інноваційний клімат.

Інноваційний клімат включає чинники зовнішнього середовища, які мають безпосередній вплив на інноваційний потенціал підприємства в частині створення та функціонування законодавчої бази та механізмів, здатних забезпечити можливості до здійснення інноваційної діяльності, сприяти такій діяльності чи навпаки створювати обмеження та законодавчо-адміністративні бар'єри для їх здійснення підприємством.

Інноваційне, інвестиційне забезпечення підприємств сфери інформаційних технологій включає комплекс складових та показників, що визначають стан інноваційного потенціалу внутрішнього середовища підприємства.

Серед таких складових внутрішнього середовища, що формують інноваційний потенціал особливої ваги та значення має кадрова складова, що визначає забезпечення підприємства необхідною для його ефективного функціонування кількістю фахівців з відповідним рівнем освіти, кваліфікації, набутим досвідом та сформованими компетенціями, здатних виконувати роботи за різними функціональними напрямками на високому рівні. Інноваційна діяльність підприємств сфери інформаційних технологій визначається тим, що в результаті створюється нове програмне забезпечення, нові інформаційні продукти, процеси які призначені для різних сфер функціонування. Їх розробка та створення повною мірою залежить від професійності, кваліфікації, розвитку інтелекту та наявності знань персоналу підприємства. Саме кадрові та інтелектуальні ресурси, їх відповідність та достатність визначають інноваційні можливості та перспективи такої діяльності. Показниками за якими можна оцінювати стан інноваційного потенціалу кадрової складової є: забезпечення працівниками, які здійснюють інноваційні дослідження, роботи; здійснюють розробки програмного забезпечення; забезпечення науково-технічним персоналом; забезпечення управлінським персоналом; наявність допоміжного персоналу; рівень професійної підготовки, компетенції працівників; кваліфікація персоналу, здатність до створення та генерування нових інноваційних ідей; рівень компетентності управлінського персоналу; плінність кадрів підприємства; здатність працівників до навчання та самонавчання; активність впровадження навчання, підвищення кваліфікації персоналу. Слід зазначити важливість впровадження та наявність ефективною системи мотивації працівників; наявність ефективних заходів стимулювання інноваційної активності працівників; рівень заробітної плати науково-технічних працівників.

Наступною складовою інноваційного потенціалу підприємства є матеріально-технічна складова. Матеріально-технічні ресурси виступають матеріальною основою здійснення інноваційної

діяльності та визначають об'єктивні та матеріальні можливості для її впровадження, пов'язані із наявністю відповідним чином оснащених баз. В першу чергу мова йде про наявність та відповідність приміщень, тобто наявність основних фондів, в межах яких має здійснюватися інноваційна діяльність за новим проектом чи випуск нової інноваційної продукції, а для сфери інноваційних технологій будуть здійснюватися роботи проектних груп по виконанню тих чи інших інноваційних проектів.

До технологічної складової належить наявність у підприємства нематеріальних активів та їх достатність. Тенденцією сучасності є зростання технологічності діяльності, це має особливо вагоме значення для діяльності підприємств сфери інформаційних технологій. Технологічною складовою інноваційного потенціалу підприємства сфери інформаційних технологій є в першу чергу наявність відповідних ліцензій, патентів на інформаційні технології чи програмне забезпечення, що використовується підприємством для здійснення своєї інноваційної, науково-технічної та операційної діяльності. Крім цього важливим показником є частота оновлення технологічного забезпечення, яке використовує підприємство.

Маркетингова складова може бути охарактеризована показниками: наявної практики комерціалізації інновацій, рівнем унікальності та новизни інноваційних продуктів підприємства; рівнем цінової конкурентоспроможності інноваційної продукції на ринку; наявністю прямих конкурентів; наявністю розробок, продуктів-аналогів; відповідністю інноваційної продукції підприємства очікуванням споживачів; рівнем попиту на інноваційну продукцію підприємства. На нашу точку зору, маркетингова складова інноваційного потенціалу визначає не лише наявність конкурентної позиції підприємства на ринку, але й його потенційні можливості та перспективи для розвитку та реалізації нової інноваційної продукції, тому маркетингова складова може бути віднесеною як до внутрішніх, так і до зовнішніх складових інноваційного потенціалу підприємства.

Однією із важливих ключових складових інноваційного потенціалу підприємства є фінансова складова. Ця складова визначає наявність у підприємства власних фінансових ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності; фінансову ефективність, прибутковість, здійснення підприємством своєї фінансово-господарської операційної діяльності, а також до фінансової складової можна віднести комплекс показників визначення фінансової ефективності реалізації інноваційно-інвестиційних проектів.

Організаційна складова інноваційного потенціалу визначає гнучкість системи управління підприємства, відповідність розбудованої орга-

нізаційної структури підприємства потребам інноваційного розвитку. Організаційна структура підприємства з високим рівнем інноваційного потенціалу характеризується такими ознаками, як значний рівень децентралізації влади, з передаванням делегування значної частини повноважень керівникам структурних підрозділів та керівникам проектних груп, гнучкістю управлінської системи, розбудова взаємозв'язків, управлінських комунікацій, налагодженістю зворотного зв'язку між виконавцями та керівниками, проектними групами та адміністрацією.

Висновки. В результаті проведених досліджень проведено аналіз та обґрунтовано комплекс показників за компонентою інноваційного потенціалу підприємства який формують кадрова, матеріально-технічна, технологічна, інформаційна, фінансова, маркетингова, організаційна складові, що характеризують потенціал підприємства за його

внутрішніми параметрами, компонентою зовнішнього інвестиційного середовища та компонентою інноваційного клімату. Узагальнюючи зазначимо, що забезпечення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств загалом та сфери інформаційних технологій зокрема являє собою комплекс складових, таких як кадрова, матеріально-технічна, технологічна, інформаційна, фінансова, маркетингова, організаційна складова та показників за цими складовими, які характеризують інноваційний потенціал підприємства за його внутрішніми параметрами, показниками та можливостями, які сформовані у зовнішньому інвестиційному середовищі та інноваційному кліматі, що дають можливість комплексно оцінити інноваційний потенціал та визначити ресурси та можливості для здійснення інноваційної діяльності, реалізації інноваційно-інвестиційних проектів та загалом забезпечення інноваційного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бабина О. М. Аналіз інвестиційних можливостей підприємництва з позицій розвитку інноваційної діяльності у виробництві енергії з альтернативних джерел. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_82
2. Вітковський Ю. П. Методологічні та методичні прийоми і підходи до управління розвитком інноваційно-інвестиційного потенціалу суб'єктів агробізнесу. *Вісник ХНАУ*. 2019. № 4(2). С. 210–219.
3. Волощук В. Р. Інструментарій оцінки інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 12. С. 61–71.
4. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. Київ: Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. 2009. 864 с.
5. Гладинець Н. Ю. Теоретичні основи інвестиційно-інноваційних процесів розвитку територій. *Економічний простір*. 2021. № 169. С. 56–61.
6. Гріщенко І., Білецька Н., Клівіденко Л. Інвестиційно-інноваційний розвиток підприємств в умовах системних перетворень. *Вісник Львівської комерційної академії*. 2016. № 50. С. 157–160.
7. Денисенко М. П., Гречан А. П. Інвестиційний клімат України та напрями його подальшого покращення. *Проблеми науки*. 2005. №12. С. 32–39.
8. Дикань В. Л., Зубенко В. О. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту: монографія. Харків: УкрДАЗТ. 2008. 194 с.
9. Жаліло Я. А., Архієреєв С. І., Базилюк Я. Б. Проблеми та пріоритети формування інноваційної моделі розвитку економіки. Київ: НІСД. 2006. 120 с.
10. Любімов В. І. Інвестиційне середовище та його роль в залученні прямих іноземних інвестицій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. № 13. С. 4–6
11. Микитюк П. П. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств: монографія. Тернопіль: Терно-граф. 2009. 304 с.
12. Поліщук Н.В. Теоретичні підходи до визначення сутності інновацій. *Галицький економічний вісник*. № 1 (22). 2009. С. 20–23
13. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств: методологічні та методичні засади. Харків: Вид. ХДЕУ. 2004. 472 с.

References:

1. Babyna O. M. (2020). Analiz investytsiinykh mozhlyvostey pidpriemnytstva z pozytsii rozvytku innovatsiinoi diialnosti u vyrobnytstvi enerhii z alternatyvnykh dzherel. [Analysis of investment opportunities of entrepreneurship from the standpoint of development of innovative activities in the production of energy from alternative sources]. *Efektivna ekonomika*. vol. 4. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_82 (in Ukrainian)
2. Vitkovskiy Yu. P. (2019). Metodolohichni ta metodychni pryioomy i pidkhody do upravlinnia rozvytkom innovatsiino-investytsiinoho potentsialu subiektiv ahrobiznesu [Methodological and methodological techniques and approaches to managing the development of innovation and investment potential of agribusiness entities]. *Visnyk KhNAU*. vol. 4(2). pp. 210–219. (in Ukrainian)
3. Voloshchuk V. R. (2020). Instrumentarii otsinky investytsiinoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv [Tools for assessing investment support for innovative development of enterprises]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*. vol. 12. pp. 61–71. (in Ukrainian)

4. Heiets V. M. (2009). Suspilstvo, derzhava, ekonomika: fenomenolohiia vzaiemodii ta rozvytku [Society, State, Economy: Phenomenology of Interaction and Development]. Kyiv: In-t ekon. ta prohnozuv. NAN Ukrainy. (in Ukrainian)
5. Hladynets N. Yu. (2021). Teoretychni osnovy investytsiino-innovatsiinykh protsesiv rozvytku terytorii [Theoretical Foundations of Investment and Innovation Processes of Territorial Development]. *Ekonomichnyi prostir*. vol. 169. pp. 56–61. (in Ukrainian)
6. Hrishchenko I., Biletska N., Klividenko L. (2016). Investytsiino-innovatsiinyi rozvytok pidpriemstv v umovakh systemnykh peretvoren. [Investment and Innovative Development of Enterprises in the Context of System Transformations]. *Visnyk Lvivskoi komertsii akademii*. vol. 50. pp. 157–160. (in Ukrainian)
7. Denysenko M. P., Hrechak A. P. (2005). Investytsiinyi klimat Ukrainy ta napriamy yoho podalshoho pokrashchennia. [Investment climate of Ukraine and directions for its further improvement]. *Problemy nauky*. vol. 12. pp. 32–39. (in Ukrainian)
8. Dykan V. L., Zubenko V. O. (2008). Zabezpechennia efektyvnosti innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv zaliznychnoho transportu: monohrafiia [Ensuring the Efficiency of Innovation Activity of Railway Transport Enterprises: Monograph]. Kharkov: UkrDAZT. (in Ukrainian)
9. Zhalilo Ya. A., Arkhiereiev S. I., Bazyliuk Ya. B. (2006). Problemy ta priorityety formuvannia innovatsiinoi modeli rozvytku ekonomiky [Problems and priorities of the formation of an innovative model of economic development]. Kyiv: NISD. (in Ukrainian)
10. Liubimov V. I. (2009). Investytsiine seredovyshche ta yoho rol v zaluchenni priamykh inozemnykh investytsii [Investment environment and its role in attracting foreign direct investment]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. vol. 13. pp. 4–6. (in Ukrainian)
11. Mykytiuk P. P. (2009). Analiz investytsiino-innovatsiinoi diialnosti pidpriemstv: monohrafiia. [Analysis of Investment and Innovation Activity of Enterprises: Monograph]. Ternopil: Terno-hraf. (in Ukrainian)
12. Polishchuk N.V. (2009). Teoretychni pidkhody do vyznachennia sutnosti innovatsii [Theoretical approaches to determining the essence of innovation]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. vol. 1 (22). pp. 20–23. (in Ukrainian)
13. Iastremska O. M. (2004). Investytsiina diialnist promyslovykh pidpriemstv: metodolohichni ta metodychni zasady [Investment Activity of Industrial Enterprises: Methodological and Methodological Principles]. Kharkiv: Vyd. KhDEU. (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 08.12.2025